Eduskunta
ympäristövaliokunta

Viite asiantuntijakuuleminen

UUDEN PÄÄSTÖKATTODIREKTIIVIN KANSALLISEEN TOIMEENPANOON LIITTYVÄT SÄÄNNÖSMUUTOKSET (YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN JA -ASETUKSEN MUUTOS)

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriön edustajalta asiantuntija arviota ympäristönsuojelulain (YSL) ja –asetuksen muutoksesta (HE 117/2018), jolla pyritään toimeenpanemaan Euroopan Unionin kaksoispäätösmenettelyllä 2016 vuoden lopussa hyväksytty päästökattodirektiivi (EU/2284/2016).

Sen liitteessä II on sitovat vaatimukset jäsenmaille ilmansaastepäästöjen alentamisesta riippumatta lähtötasosta ajanjaksolle 2020-2030 ja 2030 eteenpäin.

Sosiaali- ja terveysministeriö on pitkään tähdentänyt, että ilmansaasteista keskeisimmin terveyteen vaikuttava epäpuhtaus on keuhkoihin tunkeutuvat läpimitaltaan alle 2,5 mikrometrin suuruiset pienhiukkaset. Nykytilan kuvauksessa (4.1.) on nykykäsityksen mukaiset pienhiukkasten kansanterveysvaikutukset oikealla tavalla kuvattu.

Sosiaali- ja terveysministeriö on viime vuosina aktiivisesti korostanut talokohtaisen pienpolton ongelmallisuutta kansanterveyden näkökulmasta taajama-alueilla. Pienpolton yleistyminen lämmityksessä on ollut havaittava trendi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Nyt esitetyssä lainmuutoksissa ei esitetä keinoja ongelman hallitsemiseksi, vaikka direktiivissä on määrätty pienhiukkasille sitovat päästövähennykset. Tämä juontaa juurensa itse päästökauppadirektiivistä, jonka taulukossa III ja sen B-osassa on määritelty keinot, joilla pienhiukkasaltistusta vähennetään. Kyseisen direktiivin kohdan keinovalikoimasta ei löydy vaatimuksia pienpolton pienhiukkasaltistuksen vähentämiseksi.

Vaikka Suomessa nyt tehtyjen kaupunki-ilman laadun mittausten mukaan alitetaan jopa WHO:n PM 2,5 tiukka vuosikeskiarvosuositus (10 ug/m3), on ulkoilman pienhiukkasongelma tunnistettu myös Suomessa maassamme erityisesti merkittäväksi pientaloalueilla, joilla on enenevästi ryhdytty polttamaan puuta esimerkiksi öljylämmityksen sijaan. Paljon puuta polttavilla pientaloalueilla pienhiukkasten pitoisuusmittauksia on tehty vain harvoissa kaupungeissa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on alustavasti raportoinut suomenkielisissä ammatillisissa artikkeleissa, että sen rekisteritutkimusten mukaan tällaisilla alueilla esiintyy vuosien – vuosikymmenten puunsavuille altistumisen tu-

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

loksena ennenaikaisia kuolemia sydän-. verenkierto- ja hengityselinsairauksiin sekä lisääntyneitä keuhkosyöpätapauksia. Altistumistutkimuksissa THL on havainnut keskeisiksi hengitysilmaa talon pihalla ja sisätiloissa pilaavien pienhiukkasten ja syöpävaarallisten aineiden tuottajiksi puunpolttajan omat ja välittömän naapuruston savut.

Eurooppa on valinnut eri tien pienpolton haittojen ehkäisemisessä, sillä esimerkiksi USA:ssa tehokkaiden, myös pientaloalueita koskevien määräysten johdosta pienpoltosta aiheutuu Eurooppaan nähden paljon vähäisemmässä määrin laskennallisia kansanterveysvaikutuksia kuin Euroopassa.

Suomessa kansalliset toimet ovat jatkossa välttämättömiä, mikäli halutaan, että pienpolton aiheuttamaa pienhiukkasaltistustasoja vähennetään taajama-alueilla nykyistä tehokkaammin. THL on toimittanut aiemmissa kuulemistilaisuuksissa yllä mainitut tutkimushavaintonsa ja niitä käsittelevät suomenkieliset artikkelinsa Ympäristövaliokunnalle tiedoksi.

Lääkintöneuvos Mikko Paunio

TIEDOKSI Terveyden ja hyvinvoinnin laitos